

Wandelend vanaf de sluizen bij de Schinkel verschijnt plots een meer, omgeven door bos, met daarachter een lange sloot. Dit charmante voetgangersbruggetje over de sloot heeft geen naam, behalve een brugnummer: 1859. Het staat symbool voor het kleinschalige, gevarieerde landschap vol verrassingen die de Noordelijke Oeverlanden tot zo'n prettig gebied maken.

Natuurwerkdag op zaterdag 5 november 2022

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

Postadres en ledenadministratie:

E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam

telefoon: 020-6154557

website: www.oeverlanden.nl

facebook: www.facebook.com/oeverlandenblijven

instagram: www.instagram.com/oeverlandenblijven

e-mail algemeen: info@oeverlanden.nl

leden: ledenadministratie@oeverlanden.nl

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4/A10. Begin jaren tachtig behoorde een actiegroep dit unieke natuurgebied voor 'stadsontwikkeling'. De Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!' (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met de gemeente Amsterdam onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken. Daar bevindt zich ook het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME-centrum) De Waterkant, waar de excursies starten en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schoolkinderen geeft. Het depot en NME-centrum zijn gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, ca. 75 meter vanaf de Riekerweg. U kunt het NME-centrum bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur, wanneer de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zaterdag en zondag.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt er geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven via het voorkeurenformulier op www.oeverlanden.nl onder Contact en info > Algemene informatie. Op www.oeverlanden.nl, in de nieuwsbrief, op Facebook en in huis-aan-huisbladen worden onze excursies gepubliceerd. Nieuwe leden kunnen zich opgeven op www.oeverlanden.nl via Help mee > Word lid. De minimale contributie bedraagt €12,50.

Aan dit nummer werkten mee:

Hans Bootsma, Nico Jansen, Ruud Jansen, Tom Koudstaal, Liesbeth Stricker en Onno-Sven Tromp.

Bestuur en medewerkers

Bestuur: bestuur@oeverlanden.nl

Liesbeth Stricker, voorzitter

Tom Koudstaal, penningmeester, penningmeester@oeverlanden.nl

Paul Kamsteeg, bestuurslid

Marianne Frijling, bestuurslid

Nico Jansen, bestuurslid

Ben Bolscher, webmaster, webmaster@oeverlanden.nl

Tom Koudstaal, interim redacteur, redactie@oeverlanden.nl

Wichert Stermerdink, coördinator beheervrijwilligers

Vacatures, Redacteur en PR-medewerker, informatie via bestuur@oeverlanden.nl

Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie Paul Kamsteeg. Tel: 034-7342085, natuureducatie@oeverlanden.nl

Foto voorpagina:

bruggetje Jaagpadsloot, *Hans Bootsma*. De foto stond op een gemeentelijke openluchttenoonstelling over bruggen die deze zomer op verschillende plekken aan de noordkant van het IJ te zien was. Dit als onderdeel van een campagne van Sprong over 't IJ om het publiek te betrekken bij het ontwerp van de bruggen naar Amsterdam-Noord.

In dit nummer

- 2** Colofon en inhoud
- 3** Oproepen
- 4** Notulen Algemene Leden Vergadering 21 mei 2022
- 5** Afscheid Onno-Sven Tromp als redacteur
- 6** Stand onderzoek biodiversiteit
- 8** Banken met een uitzicht
- 10** Wespennest
- 12** *Allodynerus rossii* voelt zich prima thuis in het insectenhotel
- 15** Broedgeval Kerkuil in loods mislukt
- 16** Bruggen in en om de Oeverlanden en Riekerpolder
- 20** Activiteiten

Opmaak: Clementine Wittenberg

Druk: Van de Sande, oplage: 625

Contributie 2022

Wij hebben uw contributie heel hard nodig! U heeft hiervoor al van ons een e-mail of brief ontvangen. Als u nog niet betaald heeft en geen automatische betaling heeft ingesteld, dan kunt u de contributie 2022 overmaken via een betaalverzoek met bijgaande QR-code.

Hoe werkt het?

- Scan deze QR-code met de QR-scanner op uw smartphone.
- Open het ING-betaalverzoek in uw browser.
- Bij 'ING Betaalverzoek via IDEAL' hoort u het bedrag van €0,00 op naar het gewenste bedrag (min. €12,50, meer is van harte welkom!).
- Dan kunt u uw bank kiezen en op de gebruikelijke wijze betalen.

U kunt de contributie ook overmaken op onze rekening NL47 INGB 0004 0688 09 van 'De Oeverlanden Blijven'. Vermeld dan wel graag uw lidnummer of postcode.

Wilt u voor uw contributie of donatie aan de vereniging gebruik maken van de mogelijkheid van volledige aftrekbaarheid van het bedrag bij uw belastingaangifte omdat we als vereniging ANBI-geregistreerd zijn? Vraag dan eerst aan penningmeester@oeverlanden.nl de overeenkomst daarvoor met toelichting op. Dat kan ook via het voorkeurenformulier op www.oeverlanden.nl onder Contact en info > Algemene informatie.

Foto's voor de kalender 2023

Dankzij ruime steun van de leden hebben we dit jaar een mooie kalender kunnen uitgeven. Ook in 2023 willen we een kalender uitgeven en daar een vrijwillige bijdrage voor vragen. Wij hopen dat we daarvoor ook uw foto's mogen gebruiken. We roepen u op om mooie foto's, gemaakt in de Oeverlanden, naar ons te sturen. Uit de foto's maken wij een keuze voor publicatie in de kalender 2023. En natuurlijk ontvangt u een presentje als uw foto wordt geplaatst in de kalender. Voor opsturen en nadere informatie: Nico Jansen, jandon@planet.nl.

40 jaar en 1000 leden

In 2024 bestaat Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!' 40 jaar en daar willen we bijzondere aandacht aan schenken. Bijvoorbeeld door een jubileumuitgave van de *Oever* en door andere publicaties en publieksacties. We doen daarvoor een beroep op onze leden. We hebben nu een kleine werkgroep om acties te bedenken en te helpen bij de realisatie ervan. Deze werkgroep heeft dringend behoefte aan versterking. Als u wilt helpen om 2024 tot een bijzonder jubileumjaar te maken, geef u dan op voor deze werkgroep. Aanmelden kan via bestuur@oeverlanden.nl.

Een mooi cadeau voor de vereniging zal de verwelcoming van ons 1000-ste lid zijn. Het huidige aantal leden (675) is te klein om onze plannen te realiseren. Bij de ingangen van de Oeverlanden hangt een bakje met folders, die al veel nieuwe leden hebben opgeleverd. We vragen onze leden om te helpen het ledental te vergroten. Nodig uw burens en kennissen uit om lid te worden; die 1000 leden/donateurs moet haalbaar zijn! Aanmelden kan via het aanmeldformulier op www.oeverlanden.nl > Help mee > Word lid.

Voorkeurenformulier

Op onze website kunt u een voorkeurenformulier vinden die u kunt gebruiken om uw voorkeuren voor het ontvangen van ons Blad *Oever*, voor de jaarlijkse kalender en voor de Nieuwsbrief opgeven. Voor het blad *Oever* en de jaarlijkse kalender kunt u opgeven of u die niet wilt ontvangen of als PDF wilt ontvangen. Als wij nog niet uw email adres hebben, dan kunt u die ook vermelden op het formulier. Het formulier is te vinden op www.oeverlanden.nl onder Contact en info > Algemene informatie.

We zoeken een nieuwe redacteur

Omdat Onno-Sven Tromp zijn redacteurschap heeft neergelegd, zoeken we met spoed een nieuwe redacteur voor ons halfjaarlijks blad *Oever*. De werkzaamheden bestaan uit het opstellen van een voorlopige indeling van het blad, het aanzoeken van leden voor het schrijven van de artikelen, het initieel redigeren van deze artikelen en het verkrijgen van de bijbehorende foto's van de auteurs. Daarnaast is er hiervoor een uitgebreid fotoarchief beschikbaar. Nadat alle artikelen en foto's aanwezig zijn de informatie doorgestuurd naar een bedrijf die de layout verzorgt. Na de controle ervan en eventueel suggesties voor aanpassing, wordt de *Oever* naar de drukker verstuurd die de verdere afhandeling verzorgt.

Totale hoeveelheid werk is 30 tot 40 uur, twee maal per jaar. En natuurlijk krijgt u in het begin de volle ondersteuning van het bestuur. Hierbij willen we vragen of er leden zijn die het werk van Onno over willen nemen en daarmee de uitgave van ons blad '*Oever*' veilig te stellen. Indien u interesse heeft dan kunt u zich melden bij Liesbeth Stricker (bestuur@oeverlanden.nl).

Notulen Algemene Leden Vergadering Vereniging

“De Oeverlanden Blijven!”

Zaterdag 21 mei 2022 in de Waterkant.

Aanwezig: (voor zover de presentielijst is ingevuld) Helma Baas, Ben Bolscher, Agnes Dekker, Jan-Kees van Dijk, Coos Hoebe, Trudy Jongen, Desiree Jonkers (vanaf 15 uur), Marijke Knipscheer, Jane Lang, G.C. Molewijk, Elly Nieberg, Hans Nubé, Joost Nuissl, Carla Peperkamp, Olga Ruitenberg, Wichert Stermerdink, Onno-Sven Tromp, Menno Vermeulen, Herman Wals, Ans van Willigen, en de bestuursleden Marianne Frijling, Nico Jansen, Paul Kamsteeg, Tom Koudstaal en Liesbeth Stricker.

1. Opening en vaststelling agenda

De vergadering wordt om 14:06 geopend en na een welkomstwoord van de voorzitter, Liesbeth Stricker, wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

2. Bestuursmededelingen

Afwezig met bericht: C. Wesse-Thijssen, Birgit Schmitz, Joyce Hoogland, Mine Yapar en Wouter Looman.

3. Ingekomen stukken

Geen.

4. Notulen ALV 2021

Op blz. 2 moet staan 2018 in plaats van 2028. De notulen worden goedgekeurd.

5. Jaarverslag bestuur

De afstand in begrenzing van het natuur- en recreatiegedeelte loopt in de Ontwikkelstrategie Oeverlanden en Riekerpolder (OS) en de Omgevingsvisie 2050 ongeveer 180 meter uiteen. De OS zet vooral in op individuele sportbeoefening terwijl de Omgevingsvisie een aantal sportvelden projecteert, al of niet met kunstgras. De Hoofd Groenstructuur (HGS) is op dit punt nog in ontwikkeling. We houden dit nauwlettend in de gaten. Het verslag wordt goedgekeurd.

6. Jaarverslag beheervrijwilligers

Wichert Stermerdink, coördinator van de beheervrijwilligers en opsteller van het verslag, meldt dat hij gemeentepils boven een alcoholvrije Bavaria prefereert. Er zijn geen vragen en het verslag wordt goedgekeurd.

7. Jaarverslag publiciteit

Er zijn geen vragen over het jaarverslag. Tom Koudstaal wordt bedankt dat hij dit keer het verslag voor zijn rekening heeft genomen.

8. Jaarcijfers 2021

Er is het afgelopen jaar een actief beleid gevoerd op de inning van de contributies, dat heeft ruim €18.000,- inkomsten opgeleverd. De vrijwillige bijdrage aan de kalender was ongeveer €2.200,- per jaar. De kalenderinkomsten in 2021 had betrekking op zowel de kalender 2020 als 2021. Door de sterk verbeterde financiële situatie van de vereniging kan de vergoeding aan de vrijwilligers worden verhoogd naar ongeveer €1,- per uur. De penningmeester doet een beroep op alle leden om te helpen om de ambitie van 1000 leden in het jubileumjaar 2024 waar te maken. Na de toelichting wordt het woord gegeven aan de kascommissie.

9. Verslag kascommissie

De Kascommissie bestaande uit Agnes Dekker en Yvonne de Boer-de Cock, verklaart dat de boekhouding en het verslag van de penningmeester een getrouw beeld geeft van de financiële situatie van de vereniging in 2021. De aanwezige leden gaan akkoord met dit verslag en dechargeren hiermee het bestuur.

10. Benoeming nieuwe kascommissie

De kascommissie wil nog wel een jaar aanblijven en Hans Nubé zal reserve zijn voor de nieuwe kascommissie.

11. Verkiezing bestuursleden

Paul Kamsteeg heeft de statutaire termijn van drie jaar volgemaakt maar stelt zich beschikbaar voor een nieuwe termijn van drie jaar. Met algemene stemmen wordt Paul herbenoemd. Voorwaarde is wel dat hij zo snel mogelijk een foto met bijschrift levert voor de website (inmiddels gebeurd!).

12. Begroting 2022

De begroting voor het komende jaar verschilt weinig van die van vorig jaar. Verwacht wordt minder betalingen van leden te ontvangen, maar dat er meer inkomsten zullen zijn uit verhuur van het NME-centrum aan derden. De uitgaven betreffen veelal betalingen aan de beheervrijwilligers en zaken die samenhangen met het terreinbeheer en het beheer van het depot en het NME-centrum, om bijvoorbeeld achterstallig onderhoud aan te pakken. We spreken de eigenaar, de gemeente Amsterdam hierop ook regelmatig aan.

Er worden weer enkele banken en picknicktafels geplaatst en versleten toegangsborden hersteld. Nieuwe gereedschappen zullen worden gekocht die op accu's werken.

Op grond van de OS, die eind 2021 door de gemeenteraad is aangenomen, zal de VDOB voor minimaal twee jaar het ecologisch beheer van het gebied uitvoeren. Op dat vlak moeten nog afspraken worden gemaakt en de bijbehorende financiering worden geregeld.

13. 40-Jarig bestaan vereniging

Voor het jubileumjaar 2024, als de vereniging 40 jaar bestaat, wordt een commissie in het leven geroepen om de festiviteiten voor te bereiden en vorm en inhoud te geven. Na de zomer zal daarover een eerste vergadering worden georganiseerd.

14. Stand van zaken lopende projecten

Zuidasdok

Dit jaar wordt het jaar van de waarheid. Gaat dit grote project door of moet het danig worden afgeslankt? Er wordt overlegd met de projectgroep of mitigerende plannen in ons gebied of in het Nieuwe Meer gerealiseerd kunnen worden. Daarvoor zijn ze bereid een bedrag beschikbaar te stellen.

Depot

Hierover wordt met de gemeente Amsterdam gesproken hoe hier in het kader van de OS een goed uitgerust depot kan worden gerealiseerd.

Uitbreiding transformatorstation

Er is een tweede groot onderstation met transformatorstation op het voormalige McDonald's-terrein Anderlechtlaan gepland. We zullen een zienswijze indienen en eventueel bezwaarprocedures starten. Feestvierders op het meer

De overlast van feestboten op het Nieuwe Meer blijft in onze aandacht. Samen met andere verenigingen van de Oeverlanden en de woonbootbewoners hebben wij daar overleg over met Handhaving en de Waterpolitie.

15. Rondvraag en sluiting

Om 15.15 uur wordt de vergadering gesloten en voortgezet als gezellig samenzijn van de leden. Het mooie weer lokt vooral de nieuwe leden naar buiten om te worden rondgeleid op het depot.

Afscheid van onze redacteur Onno-Sven Tromp

Enkele maanden geleden vernam het bestuur dat Onno-Sven Tromp, sinds 2014 de redacteur van ons verenigingsblad 'Oever' dit werk wegens zijn huidige baan moet stoppen.

Begin 2014 was de vereniging op zoek naar een redacteur om ons blad 'Oever' een meer professionele uitstraling te kunnen geven. Onze toenmalige penningmeester Ria Beerlage kwam op het idee haar buurman Onno Tromp te benaderen die gelukkig toehapte. Onno heeft ons als redacteur zeker niet teleurgesteld, integendeel. Het blad heeft onder zijn redacteurschap een flinke stap voorwaarts gemaakt. Hij moest wel elke keer menig (bestuurs)lid achter de voddens zitten voor de copy om het blad tijdig in de brievenbus van de leden te doen bezorgen. Ook werkte hij zelf mee aan het inhoudelijke deel door soms

interviews af te nemen maar ook door het plaatsen van geschikte foto's bij de verschillende artikelen. Natuurlijk moeten ook zijn sonnetten worden vermeld die sinds een aantal jaren het voorblad van de kalender sieren.

Toen hij in april 2017 werd benoemd tot stadsdeel-dichter van Amsterdam Nieuw-West was de vereniging natuurlijk ook wel een beetje trots.

Wij vinden het heel jammer dat zijn werk hem nu dwingt te stoppen met het redacteurschap van 'Oever', maar natuurlijk willen wij hem ontzettend hartelijk danken voor zijn werk voor de vereniging in de afgelopen negen jaar.

(Zie voor onze oproep voor een nieuwe redacteur bij Oproepen op pagina 3.)

Stand onderzoek biodiversiteit

De kennis van de biodiversiteit is de laatste zes jaar spectaculair toegenomen met 41%, ruim 1.000 soorten. Toen we in 2015 ons boek *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden* publiceerden trokken we de conclusie dat de biodiversiteit van het gebied erg hoog was. De lijst van waargenomen planten, kevers en andere groepen was met 2.500 al indrukwekkend. Gelukkig ging het inventariseren nog verder. Er werd in mei 2017 een ‘duizend soorten dag’ gehouden waarop het doel werd gehaald. In 2020-2021 was er een Bioblitz op Nieuw & Meer. En steeds komen er weer nieuwe soorten bij. Soorten die er wel eerder waren maar, niet waren geteld en nieuwe toetreders.

De Oeverlanden leveren een belangrijke bijdrage aan de Biodiversiteit van de stad Amsterdam. Van de ca. 10.000 soorten die we in Amsterdam kennen, komt meer dan een derde in de Oeverlanden voor.

Waarnemingen zijn vindbaar op internet

In de loop van de jaren zijn er veel waarnemingen op waarneming.nl geplaatst. Op dit platform zijn van de Oeverlanden (adres: waarneming.nl/locations/16094/) zo'n 17.700 waarnemingen van 2.637 soorten gedeeld, vaak voorzien van foto's. Dit aantal groeit nog dagelijks en het grootste deel van de waarnemingen worden in de loop van de tijd gevalideerd. Topwaarnemers in het gebied zijn Tello Neckheim, Hans Bootsma en Peter Schiphof. Maar er zijn nog vele anderen te noemen die een bijdrage leverden. Mossenkenner Floris van Rhijn was in maart op excursie in de Oeverlanden. Dit leverde 15 nieuwe mos-soorten op waaronder het zeldzame Gewoon pelsmos (*Porella platyphylla*). Peter Schiphof is actief op en rond het terrein van Nieuw en Meer en vond nieuwe nachtvlinders, vliegen, kevers als de coloradokever en andere organismen.

We houden zelf een soortenlijst bij, waarbij de website waarneming.nl een erg belangrijke bron is, naast bijv. mijn persoonlijke database. Op oeverlanden.nl/biodiversiteit zullen binnenkort weer bijgewerkte lijsten worden geplaatst.

Biodiversiteit:	aantal soorten	sept. 2022	2015 Verskil %
Vaatplanten	598	540	11%
Mossen, korstmossen, varens	177	146	18%
Paddenstoelen	182	105	73%
Gewervelde dieren	202	182	11%
Weekdieren, sponzen	103	100	3%
Insecten totaal	2.103	1.331	58%
waaronder de groepen:			
Kevers	1.047	930	13%
Vlinders	362	60	503%
Vliegen en muggen	257	100	157%
Wantsen	196	173	13%
Vliesvleugeligen	149	23	548%
Overige ongewervelden	165	92	83%
TOTAAL	3.530	2.496	41%

De kennis van de biodiversiteit is de laatste zes jaar spectaculair toegenomen met 41%, ruim 1.000 soorten. Toen we in 2015 ons boek *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden* publiceerden trokken we de conclusie dat de biodiversiteit van het gebied erg hoog was. De lijst van waargenomen planten, kevers en andere groepen was met 2.500 al indrukwekkend. Gelukkig ging het inventariseren nog verder. Er werd in mei 2017 een ‘duizend soorten dag’ gehouden waarop het doel werd gehaald. In 2020-2021 was er een Bioblitz op Nieuw & Meer. En steeds komen er weer nieuwe soorten bij. Soorten die er wel eerder waren maar, niet waren geteld en nieuwe toetreders.

De Oeverlanden leveren een belangrijke bijdrage aan de Biodiversiteit van de stad Amsterdam. Van de ca. 10.000 soorten die we in Amsterdam kennen, komt meer dan een derde in de Oeverlanden voor.

Bijzondere waarnemingen

De das is een nieuwkomer die we niet hebben zien aankomen. Helaas werd de das, die een buik vol met bramen had, overreden. Gelukkig kon het beest worden opgezet en we zullen haar binnenkort kunnen bewonderen in de Waterkant. Bijzonder is dat de ransuil in de Oeverlanden heeft gebroed en succesvol twee jongen heeft gekregen. Ook de kerkuil deed een broedpoging in een nestkast op het depot, helaas vonden we half augustus dode jongen in het verlaten nest, vermoedelijk door de hoge temperaturen.

Nachtvlinders

Van de nachtvlinders is het zwart weeskind (*Mormo maura*) (zie foto) een opvallend grote soort die de laatste vier jaren vooral op Nieuw en Meer wordt waargenomen. Deze vrij zeldzame nachtactieve soort kwam altijd veel in Zuid-Limburg voor, maar de laatste jaren breidt deze vlinder zich uit naar het noorden en het westen van ons land.

Zwart weeskind / Foto: Peter Schiphof

In augustus is hier de egelskopmot (*Nymphula nitidulata*), een klein fraai vlindertje van egelskop en gele plomp, nieuw voor Amsterdam, gevonden.

Wantsen en een spin

In de bermen van de Oude Haagseweg is op stalkruid de zeldzame stalkruidbochelwants (*Dicyphus annulatus*) gevonden, die van Limburg en paar plekken in de duinen bekend is. Elders in gebied doet de zeldzame Zesvlekprachtblindwants (*Grypocoris sexguttatus*) het al jaren goed. De eerste waarneming was in 2018 bij het depot (zie foto). Deze wants komt vooral in Limburg en de laatste jaren rond Amsterdam voor.

Uit een heel andere groep, de spinnen is er goede toevoeging gemeld: de zeer zeldzame holenspin (*Nesticus cellulanus*) werd in maart in het moeras waargenomen door Dennis Hamelijnck en Axel de Feijter.

Meer waarnemers welkom

Om verder te gaan en het aantal van 4.000 te bereiken of passeren zijn meer waarnemers in het gebied welkom. Elke waarneming telt. We zien ook graag experts die een groep als de algen gaat onderzoeken. Nu kennen we er geen enkele soort van. Ook binnen grote groepen als de vliegen, sluipwespen en spinnen

Zesvlekprachtblindwants | Foto: Hans Bootsma

schiet onze kennis nog erg te kort. Ben jij zo'n expert, dan kun je altijd contact zoeken of zien we binnenkort je waarnemingen op waarneming.nl staan.

Ruud Jansen

- OPROEPEN -

Biobende mini in 2023

In 2023 willen we weer starten met natuurbelevingsdagen voor kinderen in de leeftijd van 6-12 jaar. We hebben in het verleden een jeugdclub gehad, genaamd Biobende, en die willen we in aangepaste vorm herstarten. Het plan is om op drie zaterdagen, 15 april, 13 mei en 10 juni van 10:00 tot 13:00 uur, onder supervisie van twee medewerkers, om met kinderen onder meer waterdiertjes onderzoeken, hutten bouwen, vuurtje stoken, houthakken en kruidenthee maken en brood bakken boven het vuur.

De definitieve aankondiging komt later, maar we willen graag alvast de interesse hiervoor weten. Als u overweegt uw kinderen daarvoor op te geven, meldt dat dan graag aan natuurclub@oeverlanden.nl. Het verplicht u tot niets.

Biobende | Foto: Hans Bootsma

Banken met een uitzicht

Sinds kort staan er zeven nieuwe banken op het Jaagpad die allemaal min of meer zuidwaarts de blik over het Nieuwe Meer gericht hebben richting het Amsterdamse Bos. Vaak kan dan genoten worden van de zon en het water en wat er op het water zoal te zien is. Enkele jaren geleden heeft de vereniging het plaatsen van mooie banken serieus ter hand genomen om hiermee te voorzien in een behoefte aan rustige plekken met een uitzicht, waar de wandeling of fietstocht op een plezierige wijze kan worden onderbroken. Er stonden al wel enkele banken die daar van gemeentewege geplaatst waren, maar waar onderhoud achterwege bleef en die hun houdbaarheidsdatum al lang geleden gepasseerd waren.

Komende vanaf de Schinkel staan achtereenvolgens de bank van Rembrandt, de bank van Nel Ypenburg, de bank van Jac.P. Thijsse, de bank van Henk Smit, de bank van Lodewijk Napoleon, de bank van Clovis Cnoop Koopmans en ten slotte de bank van Ger van Zanen. De naamgeving van de banken geeft een beeld van de mensen die al korter of langer geleden de schoonheid van dit gebied wisten te waarderen en een deel van die mensen heeft zich ingezet om die kwaliteit te behouden. Op drone-opnamen (binnenkort te zien op onze website www.oeverlanden.nl) blijkt duidelijk dat de Oeverlanden slechts een dunne groene schil vormen om het Nieuwe Meer, waarachter de stad zich uitstrekt zover het oog reikt.

Gelukkig dat aan de zuidzijde het Amsterdamse Bos zich ruim 1000 hectare uitstrekt tot aan de Oosteinder Poeltjes bij molen De Zwarte Ruiter, zo'n 10 kilometer hier vandaan. Dit bos is het geesteskind van Jacobus Pieter Thijsse die dit geniale plan begin vorig eeuw, 1908, voor het eerst te berde bracht. In 1928 werd het plan aanvaard in de gemeenteraad en in 1931 verscheen het Rapport van de commissie voor het Boschplan Amsterdam. Dit rapport staat integraal op onze website en is nog steeds de moeite waard te lezen. In het bos zelf is merkwaardigerwijze geen enkele referentie aan Thijsse, dus we doen dat maar hier aan het Jaagpad.

Rembrandt van Rijn ging na 1650, toen het economisch minder ging met zijn portret schilderijen, op stap in de omgeving van Amsterdam en raakte bekoord door de schoonheid van het polderland, doorsneden met water. Een mooie tekening is zicht op de Schinkel met de stad op de achtergrond. Maar ook de Sloterweg en de Osdorperweg werden door hem getekend met de pittoreske boerderijen en landarbeidershuisjes. Maar ook het Amstelland en de oevers van de Zuiderzee wist hij zeer te waarderen.

Nel Ypenburg heeft de vegetatie van de Oeverlanden gedurende een reeks van jaren nauwgezet in kaart gebracht en deze gegevens worden nog steeds bijgehouden. Zoals ook te zien is op onze website met alle gegevens van inventarisaties.

Henk Smit heeft de vereniging vooral in de beginjaren met veel kennis en raad en daad terzijde gestaan. Hij kende deze streken rondom Sloten als zijn broekzak en was er alles aan gelegen om de schoonheid ervan zoveel mogelijk te bewaren. Voor de kinderen van onze kinderen.

Louis Bonaparte, zoals hij eigenlijk heette, was door zijn broer Napoleon benoemd tot koning van Holland in maart 1806. In zijn regeerperiode probeerde hij de economie van Holland te bevorderen door de vaarwegen te verbeteren. Zo kwam de Overtoomsesluis

tot stand en het Jaagpad. Hij toonde betrokkenheid als zich rampen voordeden, zoals de ontplofing van het kruitschip in Leiden en bij overstromingen in het rivierengebied. Juli 1810 was het voorbij, zijn broer was niet langer tevreden en onthief Lodewijk uit het ‘ambt’ van koning. Veel instituties bleven in stand en de Oranjes kwamen in een gespreid bed terecht als de Franse bezetting in 1813 ten einde komt en het Koninkrijk der Nederlanden ontstaat.

Abraham Jacob Cnoop Koopmans was van jongs af geïnteresseerd in de natuur. In de jaren 80 van de vorige eeuw was hij raadslid voor de Partij van de Arbeid in Amsterdam en vicevoorzitter van de Amsterdamse rechtbank. Hij heeft de vereniging gesteund in haar strijd voor behoud van de rondom groene oevers van het Nieuwe Meer. Samen met zijn vrouw Marth Bruijn was hij nauw betrokken bij het schildersechtpaar Melle Oldeboerrigter en Puck van Hilst.

Clovis was een bijzondere man die flink heeft bijgedragen aan het succes van de vereniging.

Ger van Zanen leverde veel kennis over planten en paddenstoelen. Als docent biologie wist hij dat over te brengen in de talloze excursies die hij voor de vereniging heeft gehouden. Hij heeft ook bijgedragen aan de inzichten in al wat leeft en groeit in de Oeverlanden in diverse inventarisaties.

Naast deze banken aan het Jaagpad staan elders in het terrein van de Oeverlanden en de Riekerpolder ook nog een aantal banken met namen van personen die op enigerlei wijze betrokkenheid en/of inzet betoond hebben met het gebied en op wiens schouders wij weer staan. Maar vooral zijn de banken bedoeld om te rusten en te genieten. We hopen dat met enig onderhoud de banken de tand des tijds kunnen doorstaan. Alle banken in de Oeverlanden zijn beschreven op onze website www.oeverlanden.nl/bankjes/, We betrekken deze fraaie en robuuste banken van Evert Mulder uit Elspeet.

Nico Jansen (Hoofd buitenmeubilair)

Foto's: Tom Koudstaal

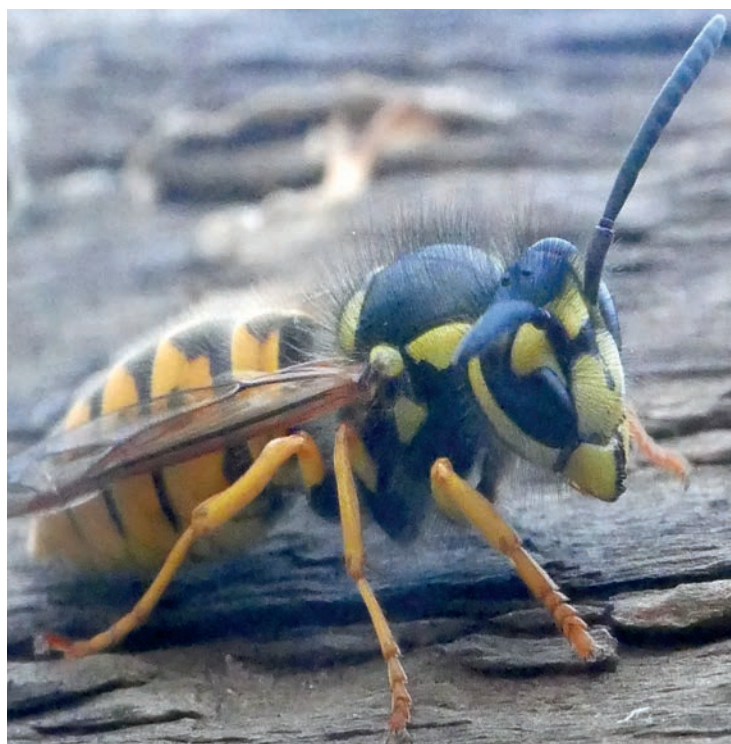
Wespennest

In onze loods waren in september wespen nog steeds doende een nest te bouwen op een balkje, net onder een doorzichtige golfplaat. Ook aan de onderkant van de balk werd een klein rond nest gehangen. Omdat het zo open en bloot lag, ging ik er een beetje vanuit dat het om Saksische wespen zou gaan, die over het algemeen minder agressief zijn dan de bekende limonadewespen. Het nest leek ook niet zo groot, ook een reden om aan te nemen dat het eerder om langkopwespen zou gaan.

Daarom durfde ik het aan er een trap naast te zetten en van dichtbij foto's te nemen, al moet je bij elk nest, denk ik, altijd wel wat voorzichtig zijn. Want ik moest met mijn lens toch wel op zo'n 10 cm afstand komen om detailfoto's te nemen. Maar tot mijn verwondering bleek het toch 'gewoon' om Duitse wespen te gaan. Terwijl ik toch altijd gelezen heb dat limonadewespen meer in het donker hun nesten bouwen, dus muizenholen, spouwmuren, dakplaten en dergelijke. De andere limonadewesp waar de mens die buiten zit te eten en drinken last van heeft, is de gewone wesp. Maar zo'n schuur waar soms weinig mensen komen, schijnt volgens kenners voor de Duitse wesp ook aantrekkelijk te zijn.

Evengoed reageerden de wespen nauwelijks op mijn aanwezigheid. Ze leken nog steeds aan het nest te bouwen, waarbij het hout onmiddellijk naast het nest voorhanden is. De strepen op het nest ontstaan doordat elke wesp het hout op een iets andere plek oogst. Verder leken ze verwikkeld in allerlei sociale contacten. Ik klom tot driemaal toe enkele minutenlang de trap op. Maar toen ik bij de laatste sessie kalm naar beneden ging, voelde toch een werkster zich geroepen mij in de rug van mijn hand te steken. Nou ja, dat betekent dus een dagje met een licht pijnlijke, opgezwollen hand rondlopen. Misschien was het voor de wesp wel de enige manier om mij te bedanken voor mijn publicistische activiteiten voor het Duitse wespendom, zal ik er maar bij denken.

Hans Bootsma

Allodynerus rossii voelt zich prima thuis in het insectenhotel

Het insectenhotel naast ons NME-gebouwtje functioneert redelijk, al is het aantal bijensoorten dat er gelijktijdig in huist niet bijzonder groot. Wel heeft het educatieve waarde omdat algemene soorten als de rosse metselbij en de tronkenbij door de jaren heen in best grote populaties er gebruik van maken waardoor er in het warme seizoen activiteit te zien is, evenals die van hun natuurlijke belagers als sluipwespen, goudwespen en muurrouwzwevers. Maar de nestgangen worden ook gebruikt door metselwespen, en afgelopen jaar werd duidelijk dat zich voor de tweede maal een bijzondere soort heeft gevestigd.

Metselwespen

In de loop der jaren heb ik regelmatig overwegend zwartgekleurde wespjes de nestgangen van het insectenhotel zien binnenvliegen. Evenals solitaire wilde bijen leven zij niet in een volk, maar waar bijen stuifmeel en nectar voor hun nabroed verzamelen, vliegen deze wespjes aan met rupsen van kleine vlinders en larven van bladkevers en bladwespen tussen hun kaken en pootjes geklemd.

Deze prooien zijn met een aantal zorgvuldig toegebrachte steken verlamd zodat ze vers blijven voor hun larven. Een normale gang van zaken in de wespwereld. Bij te veel gaat de prooi dood en wordt oneetbaar, bij te weinig kunnen ze de jonge wespelarve juist verpletteren. Net als bij solitaire bijen wordt er één ei per nestcel gelegd dat vrij snel uitkomt. Daarna ontwikkelt de larve zich tot een prepop die meestal pas na een jaar uit het nest sluipt, of soms eerder als er sprake is van twee generaties.

Deze wespen behoren evenals de sociale limonadewespen die op ons eten en drinken afkomen tot de familie der plooi vleugelwespen. Iedereen die wel eens aandachtig naar een rondscharrelende

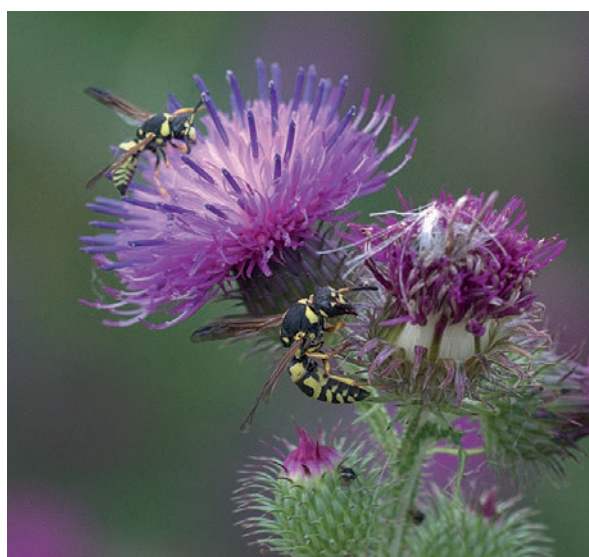

Een onbekende deukmetselwesp (Symmorphus) kruipt in een rieten stengel. Het deukje in de eerste gele band is goed zichtbaar.

limonadewesp heeft gekeken, zal het opgevallen zijn dat deze maar hele smalle vleugels hebben. Dit komt omdat deze wespen in ruststand hun vleugels opvouwen. Sociale wespen stammen evolutionair gezien af van de solitaire soorten.

Zeldzame soorten

In Nederland leven een dikke veertig soorten metselwespen, soms ook wel leemwespen genaamd omdat ze lemige grond voor de tussenwandjes gebruiken evenals voor de afsluitprop. Meestal zijn deze van het geslacht Ancistrocerus (muurwesp) waarvan de helft van twaalf soorten min of meer regelmatig te zien zijn. De verschillende soorten zijn moeilijk uit elkaar te houden. Soms kan dit wel als je echt goede foto's van specifieke lichaamsdelen kunt maken, maar dat valt niet mee. En dan moet je nog weten waar de specifieke kenmerken te zoeken; metselwespen zijn weinig bekende dieren. Een ander geslacht dat bij het insectenhotel zo nu en dan te zien is, is dat van de deukmetselwespen (Symmorphus); deze zijn makkelijk te herkennen aan het zwarte streepje (het deukje) in het eerste gele bandje op de rugplaten. Hiervan is één soort algemeen, de rest min of meer zeldzaam. Veel soorten van deze geslachten zijn zo'n één cm of iets minder lang.

Euodynerus dantici, een zeer zeldzame metselwesp die vorig jaar gevonden werd in Anna's Ruigte bij het Science Park in de Watergraafsmeer / Foto: Johan van 't Bosch (Naturalis)

Allodynerus rossii, een zeldzame harige metselwesp, links te zien met een zojuist gevangen prooi, rust even uit alvorens het nest binnen te gaan.

Dan zijn er nog een stuk of tien geslachten met soorten die zeldzaam zijn, en vooral in zuidoostelijk Brabant en Limburg te vinden zijn. Ze luisteren naar Nederlandse namen als urtjeswespen, baardwespen, behangerswespen, schoorsteenwespen en stengelwespen die bijna alle iets zeggen over de wijze van nestbouw. Een behoorlijk aantal hiervan kiest ervoor ook gebruik te maken van kunstmatig aangeboden nestgelegenheid.

En nu blijkt zonder dat ik het aanvankelijk door had, één van de gasten zo'n zeldzame soort te zijn die in het westen van het land nog niet voorkwam. Ik meende weer van doen te hebben met één van de muurwespen (*Ancistrocerus*), hetgeen ook bevestigd

werd door het herkenningssysteem van waarneming.nl, maar dit werkt voor deze categorie insecten nog veel te onnauwkeurig. Toch vond ik dit keer dat er iets bijzonders mee was, en besloot het te fotograferen en toch maar weer op waarneming te zetten. Dan zou later misschien toch nog een kenner er meer van kunnen zeggen. Tenslotte kon het ook om een zeldzame soort binnen het geslacht van de muurwespen gaan.

Opmars zuidelijke soorten

En zo geschiedde: wat later raakte ik in contact met iemand op de gespecialiseerde Facebook-pagina 'Wespen uit de Benelux' over een andere

Het insectenhotel naast de Waterkant

metselwesp die ik in het gebied op een berenklaauw had zien zitten. Deze met een opvallende rode vlek getooide soort is nog altijd niet thuisgebracht. Maar kenner Milo van Loon deelde mij ondertussen wel mee dat de eerder door mij doorgegeven metselwesp bij het insectenhotel een *Allodynerus rossii* betrof. Hiermee werd mijn gevoel dat het misschien toch iets bijzonders was, bevestigd. Het geslacht *Allodynerus* heeft de Nederlandse benaming 'harige metselwespen' meegekregen, en zijn dus alle drie zeldzaam.

Veel zeldzame soorten worden tot nog toe vooral in zuidoostelijk Brabant en Limburg waargenomen. Dat er nu eentje in de Oeverlanden opduikt, lijkt in een trend te passen waarbij soorten uit zuidelijker streken steeds meer naar het noorden oprukken. Vorig jaar was ook een nog veel zeldzamere metselwesp *Euodynerus dantici* bij het Sciencepark in de Watergraafsmere gevonden. En niet te vergeten heeft in ons insectenhotel een paar jaar achter elkaar de deukmetselwesp *Symmorphus crassicornis* genesteld. Een tamelijk grote soort want iets groter dan een honingbij. Deze soort wordt de laatste jaren wel eens meer over het hele land aangetroffen, en maakt graag gebruik van insectenhôtels.

Insectenhotel

In het gebied kom je metselwespen niet al te vaak tegen. Veel wespensoorten zie je alleen maar al jagend door de vegetatie heen schieten zonder dat je ze goed kunt bekijken, laat staan fotograferen. Metselwespen moeten veel inspanningen doen hun kostje bij elkaar te krijgen, en struinen vermoedelijk constant bomen en struiken af waar veel keverlarven en nachtvinderrupsjes te vinden zijn. Zij jagen niet op volwassen insecten, anders dan solitaire wespen uit families als graafwespen en spinnendoders. Verschillende wespenfamilies hebben specifieke typen prooien, soms op familieniveau, soms op geslachts- of

zelfs soortniveau. Sociale wespen vangen wel diverse soorten prooien.

Ze hebben een grote variatie aan natuurlijke begroeiing nodig. Het landschap van de Oeverlanden is daar waarschijnlijk relatief geschikt voor, met de vele bosschages, ruigtebegroeiingen en het afwisselende struiken- en bomenbestand, afgewisseld door bloemrijke vegetaties. Want volwassen wespen zijn vegetariërs en hebben voor hun energiebehoefte ook nectar nodig.

Omdat ze niet zulke lange tongen hebben als veel bijen, zijn wespen in het algemeen vaak aangewezen op bloemen met ondiep liggende nectar als schermbloemigen. Van de zomer was goed te zien hoe vaak wespen op berenklaauwen, pastinaak en engelwortel zaten. Venkel is ook een zeer goede plant. Wat dat betreft is het jammer dat schermbloemigen op ons depot weinig kans maken omdat ze vrijwel alle door de konijnen worden opgegeten. Want in de buurt van het insectenhotel moeten toch wel voldoende van dit soort planten staan, liefst binnen zo'n 100 meter. Wel is op ons depot veel gewoon en gevleugeld helmkruid aan te treffen, typische wespenplanten. Verder vallen nog duizendblad, reseda en honingklavers te noemen, naast natuurlijk de brede wespenorchis. In de depottuin zag ik dat wijnruit ook een aantrekkelijke plant voor ze is; zo kon ik daar afgelopen zomer de eerste waarneming in de Oeverlanden van de middelste wesp doen.

Het is mooi dat het insectenhotel aan het licht heeft gebracht dat er meerdere soorten metselwespen in de Oeverlanden aanwezig zijn, waaronder twee bijzondere die anders waarschijnlijk aan onze aandacht zouden zijn ontsnapt. Deze insectengroep levert zo een geheel eigen bijdrage aan het onder controle houden van larven die van planten en bomen leven.

Hans Bootsma

(foto's van de auteur tenzij anders vermeld)

Symmorphus crassicornis, een vrij grote metselwesp, wel eens Grote deukwesp genoemd. Deze zeldzame soort heeft meerdere jaren achter elkaar in het insectenhotel genesteld. Links is te zien hoe zij de afsluitprop aan het afwerken is.

Broedgeval Kerkuil in loods mislukt

Met de in het vorige nummer van de Oever geuite veronderstelling dat de kerkuilen op het depot nog vaak actief waren, bleek niets te veel gezegd. Toen bij het bezoek van de Kerkuilenwerkgroep eind juni een aantal van ons toekeken toen Ricardo van Dijk de ladder bij de kast opklom, bleek uit zijn gebaren dat er meer aan de hand was. Deze konden alleen maar betekenen dat er broedende vogels aanwezig waren. Weer beneden gekomen, deed hij z'n relaas: zichtbaar waren twee volwassen vogels, plus nog twee eieren. Onder de vogels moeten nog een aantal eieren hebben gelegen. Dat was een zeer opwindende uitkomst!

Ringen

Allereerst moest een datum voor een vervolgbezoek vastgesteld worden om te kijken of alles goed zou verlopen en om de jonge vogels te laten ringen door iemand met een speciale vergunning. De marges hiervoor zijn smal. Omdat niet duidelijk was hoe oud de eieren precies waren, moest deze datum zodanig geprikt worden dat als het nog een tijd zou duren voordat de eieren uitkwamen, de vogels niet te jong zijn, en ook niet te oud als de eieren snel zouden uitkomen. De broedtijd is 30 dagen en daarna worden de jongen in zes, zeven weken grootgebracht.

Maar toen Ricardo en Ellen de Bruin bijna half augustus opnieuw langskwamen, samen met een ervaren ringer, bleek dat het broedsel het niet gehaald had. In de kast lagen slechts vier dode jonge vogels plus nog drie niet uitgekomen eieren. De vogels leken zo tussen de twee tot drie weken oud te zijn, en zo'n vier tot vijf weken geleden gestorven.

Speculaties

Natuurlijk begonnen we te speculeren over de oorzaken van deze teleurstelling. Zelf veronderstelde ik dat door de droogte er mogelijk minder muizen zouden zijn, want spitsmuizen zijn vleeseters en eten allerlei bodemdierpjes die zich nu tot diep in de bodem zouden terugtrekken. De huisspitsmuis is zoals op wel meer plekken het belangrijkste voedsel van de kerkuil in de Oeverlanden (zie tabel). Ondanks de variatie in de Oeverlanden waarbij veel delen nog wel min of meer vochtig blijven, is het totale aanbod dan toch minder. Een ander dacht

weer dat het vooral de hitte zo hoog in de loods aan de zuidkant moest zijn.

Of zijn de oudervogels gewoon nog te onervaren? Dat lees je wel eens meer als het over vogels gaat, zoals aanvankelijk bij de ooievaars in het Vondelpark. Een andere mogelijkheid is dat één van de ouders doodgegaan is. Maar zo'n mislukking is nu eenmaal iets dat in de natuur kan gebeuren; ook volgens de ervaren mensen van de Kerkuilenwerkgroep valt er uiteindelijk niets van te zeggen. Wel kan gezegd worden dat het in ieder geval niet veroorzaakt is omdat de Kerkuilenwerkgroep er eind juni in gekeken had, want de eieren waren immers wel uitgekomen.

Braakballen

In ieder geval blijkt een broedgeval mogelijk in de Oeverlanden, deze mislukking doet waarschijnlijk weinig af aan de geschiktheid van ons gebied. Zeven eieren is toch een behoorlijk aantal, en dit aantal moet toch gelegd zijn omdat de kerkuilen de omstandigheden in het gebied, veel muizen, als gunstig hadden ingeschat. Door hormoonwerking worden er dan meer eieren gelegd.

De kast werd leeggemaakt. Optimistisch stelden Ricardo en Ellen dat er zelfs dit jaar nog wel een nabroed kon zijn. De braakballen die bij het laatste bezoek zijn gevonden, worden weer door de Pluiswerkgroep van de KNNV geanalyseerd. Begin mei kwam de uitslag van de vorige grote partij braakballen naar buiten, zie tabel. Jammer genoeg geen rodelijstsoorten als waterspitsmuis of noordse woelmuis. Wel werd de aanwezigheid van de rosse woelmuis bevestigd. Geen zeldzame soort, maar altijd leuk, zo'n bossoort aan de rand van een grote stad in het westen van het land. Eind oktober wordt de uitslag van de braakballen van augustus bekend.

En eind november komen Ricardo en Ellen weer langs om weer in de kast te kijken. Al snel zag ik weer witte poepvlekken liggen op het depot, maar de laatste weken ontbreekt het daar weer aan. Dus het blijft afwachten.

Hans Bootsma

Kerkuilenwerkgroep | Foto: André Eijkenaar

resultaten analyse braakballen kerkuil in of bij loods op depotterrein Noordelijke Oeverlanden, met NME-centrum 'De Waterkant' - op de pluisavonden KNNV - o.l.v. Geert Timmermans en Nico Jonker

datum pluisavond	N braakbal	veldmuis	huisspitsmuis	bospitsmuis	bosmuis	rosse woelmuis	dwergmuis	overig	N prooi
21-02-17	2	2	1			1			4
28-03-17	±8	8	10	7				onbekende vogel	26
19-12-17	2	4	3						7
06-11-18	1		2	1	1				4
02-05-22	±71	55	78		14	3	3	onbekende vogel	154
TOTAAL	84	69	94	8	15	4	3	2	195

Bruggen in en om de Oeverlanden en Riekerpolder

Net als in de rest van Amsterdam is het met sommige bruggen in ons gebied niet meer zo goed gesteld. De tand des tijds knaagt gestaag en achterwege blijvend onderhoud en/of een slecht ontwerp kan zorgen voor gevaar van instorting. Dat is nu aan de hand met vijf houten bruggen die in de tweede helft van de jaren 90 gebouwd zijn in de Oeverlanden.

Brug 1897 bij Aquarius is nu alweer geruime tijd afgesloten, aan het begin van de zomervakantie en nadat de tijdelijke brug was gesloopt. Nogal dreigend staat op het bord te lezen dat dit voor onbepaalde tijd is. Daar zijn we niet blij mee, net als de eigenaar van Aquarius, dhr. Banshi. Deze brug vormt de

Brug 1897 / Foto: Nico Jansen

toegangspoort tot de Oeverlanden voor degenen die uit Nieuw Sloten en Osdorp komen en degenen die hier de auto parkeren. De ontsluiting van het recreatiegedeelte van de Oeverlanden komt in de knel, zeker de hulpdiensten weten nu nog minder hoe de strandjes en omgeving te bereiken.

We pleiten voor pragmatisch aanpakken van de problemen van deze brug, op de bestaande pijlers nieuwe bovenliggers aanbrengen, het aantal overspanningen terugbrengen tot twee en aan weerszijden een landhoofd. Tegelijkertijd het brugdek verbreden tot drie meter waardoor hulpdiensten gemakkelijk het terrein op kunnen. Behalve de brandweer omdat die wagens te zwaar zijn en dus per se de entree tegenover het Mercure hotel moeten gebruiken. Inmiddels is er contact geweest met de betrokken ambtenaar die ook wel pragmatisch ingesteld lijkt te zijn. Zoveel mogelijk hergebruik van nog goede stalen balken en snel in actie komen, zodat er een betere brug komt op korte termijn. We houden de vinger aan de pols.

Bruggen 1896, 1898, 1899 en 2207 in het Anton Schleperspad en naar de pier blijken ook in slechte staat en zijn alleen nog toegankelijk voor wandelaars en fietsers. Bekeken moet worden wat de problemen zijn en wat eraan te doen is. Wellicht kunnen ze op termijn vervangen worden door betonnen duikerbruggen die veel minder beheerkosten met zich meebrengen. Duikers met een sierlijke boog kunnen er ook best aardig uitzien. In het geval van brug 2207 naar de pier zou de berg van Aquarius weer op deze plek gestort kunnen worden, waar het materiaal indertijd ook vandaan is gekomen. Eventueel voorzien van een duiker waar met de kano nog doorheen gevaren kan worden. De berg van Aquarius die nu zo lelijk de zichtlijn verstoort kan dan verdwijnen en het zicht op Aquarius verbeteren.

Brug 1864, de brug over de Ringvaart in de Oude Haagseweg, die sinds enkele jaren toepasselijk Oude Haagse brug heet, staat op de nominatie voor sloop en nieuwbouw. Het plan is om dit werk in 2023 aan te vangen, maar ik vernam van de bewoners op de Ringvaartdijk dat al een jaar vertraging zou zijn opgelopen. Met het ontwerpteam van de gemeente Haarlemmermeer hebben we

Brug 1864 / Foto: Nico Jansen

contact gehad over de indeling van de nieuwe brug.

Wij willen graag ruimte voor een wandelpad aan de zuidzijde wat een schakel is in het Rondje Nieuwe Meer. Het fietspad wordt opgewaardeerd tot een snelle route van Amsterdam Zuid(as) naar Schiphol. Met de steeds snellere e-bikes wordt het voor wandelaars minder aantrekkelijk over het fietspad te lopen. Het scheelt ook twee keer over de Oude Haagseweg oversteken. Nu is op de brug het fietspad liefst vier meter breed, waar de aansluitende paden slechts drie meter breed zijn. We zouden graag zien dat hier een meter vanaf gaat, die dan ten goede kan komen aan een wandelpad dat in combinatie met een ecologische verbindingsroute dan twee à drie meter breed kan worden. Het medegebruik van zo'n ecologische verbinding is nog iets dat moet worden uitgezocht. Naar onze mening valt dit wel te combineren omdat dieren voornamelijk in het donker de brug zullen passeren wanneer er weinig wandelverkeer is. Door wandelaars worden weinig dieren gedood.

Tevens pleiten we voor hergebruik van de aardige

leuningen en het natuursteen van de huidige brug. De leuningen zijn bij de aanleg van de busbaan in 2003 gestraald en verduurzaamd en nog in goede staat. Dit in tegenstelling met het beton van de brug. Een extra aandachtspunt zijn de brugspringers, maar misschien als het wandelverkeer aan de zuidzijde langs gaat, dat de sociale controle dat zal tegengaan. Voor deze groep jongens, nooit meisjes gezien die dit deden, moet op het Nieuwe Meer een goede duikplek gemaakt worden; een hoge duikplank op een vlot of ponton.

Brug 2199 in het Damloperspad is sinds enkele maanden hersteld. Nadat abusievelijk en voorbarig het beweegbare gedeelte van deze brug was verwijderd, in het kader van het Zuidasdok, is nu een vast brugdek aangebracht. Na acht jaar afwezigheid kan de brug weer gebruikt worden door wandelaars en fietsers, ook een schakel in het Rondje Nieuwe Meer. We proberen in de snelgroeijende stad de belangen van de bewoners die te voet of per fiets gaan te bewaken. Al te gemakkelijk worden zij door de plannenmakers

Brug 1899 / Foto: Nico Jansen

over het hoofd gezien omdat zij meestal niet ter plekke bekend zijn en vaak niet in Amsterdam of omgeving woonachtig zijn. In dit geval is onze actie succesvol geweest. De komende paar jaar blijft de brug liggen en ook wanneer het Zuidasdok gebouwd zal worden zullen we blijven eisen dat deze routes beschikbaar blijven voor de bewoners van Amsterdam en omgeving.

Misschien duizelt het nu van alle bruggen en nummers. Neem eens een kijkje in het Amsterdamse Bos met meer dan 50 houten bruggen die allemaal apart ontworpen zijn door Piet Kramer. Er zitten juweeltjes tussen. Maar de onderhoudskosten zijn hoog en wanneer dat geld niet voorhanden is, moet gedacht worden aan dammen of duikers. Maar echte bruggen liggen over de grote rivieren waarbij die van Zaltbommel natuurlijk de kroon spant. Door Martinus Nijhoff verwoord in zijn sonnet uit zijn in 1934 verschenen bundel Nieuwe gedichten.

Nico Jansen

Brug 2199
in het Damloperspad /
Foto: Nico Jansen

Bommelse brug / via NIMH beeldbank

Oever / Foto: Hans Bootsma

De moeder de vrouw

*Ik ging naar Bommel om de brug te zien.
Ik zag de nieuwe brug. Twee overzijden
die elkaar vroeger schenen te vermijden,
worden weer burenen. Een minuut of tien
dat ik daar lag, in 't gras, mijn thee gedronken,
mijn hoofd vol van het landschap wijd en zijd -
laat mij daar midden uit de oneindigheid
een stem vernemen dat mijn oren klonken.*

*Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroomaf door de brug gevaren.*

*Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer,

en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren.
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer.
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.*

Martinus Nijhoff

Natuurwerkdag 2021 | Foto: Hans Bootsma

Activiteiten

Voor alle activiteiten geldt: verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden. Voor leden en kinderen is deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon en van tevoren opgeven is niet nodig. De natuurwerkdag is voor iedereen gratis, maar juist wel van tevoren opgeven. Meer informatie is te verkrijgen op www.oeverlanden.nl via Contact en info > Verstuur een bericht. Of via info@oeverlanden.nl.

Natuurwerkdag,

zaterdag 5 november 2022, 11.00-15.30 uur

Zin om eens de handen uit de mouwen te steken en lekker buiten in de natuur te werken? Dat kan op de jaarlijks terugkerende landelijke natuurwerkdag. Net als op vijfhonderd andere locaties kunnen vrijwilligers in de Oeverlanden meehelpen aan beheerwerkzaamheden in het gebied. Het beheer van de Oeverlanden wordt gedurende het gehele jaar uitgevoerd door de beheervrijwilligers. Op de natuurwerkdag kunnen leden en andere belangstellenden hieraan meewerken en zo ervaren wat er allemaal komt kijken bij het beheer van een natuurgebied. Op de natuurwerkdag gaan we met de beheercoördinatoren Carla Peperkamp en Wichert Stermerdink gemaaid velden afharken en het maaisel afvoeren. Zo houden we de bijzondere vegetatie in stand. Ook verrichten we mogelijk zaagwerk in de bosdelen. De werkzaamheden hangen af van het aantal deelnemers en het weer. Stevig schoeisel wordt aanbevolen! Voor de harde werkers wordt er rond lunchtijd een lekkere kom (vegetarische) soep met brood geserveerd.

Vanwege de voorbereidende werkzaamheden aanmelden via: www.natuurwerkdag.nl. Voor meer informatie over de natuurwerkdag kunt u contact opnemen met de coördinator, Wichert Stermerdink (w.stemerdink@gmail.com).

Soep-en-zopie

zondag 5 februari 2023, 13.00-16.00 uur

Onze traditionele Soep-en-zopie-bijeenkomst in de winter. Het bestuur van de vereniging hoopt ook nu weer veel leden te kunnen verwelkomen in De Waterkant om een toast uit te brengen op het nieuwe jaar. En zoals men dat gewend is, gebeurt dat weer met soep, ook vegetarisch, en voldoende zopie. Wij hopen deze middag veel mensen te ontmoeten die de Oeverlanden een warm hart toedragen.

Kijk ook op www.oeverlanden.nl of www.facebook.com/oeverlandenblijven.